

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 79

28.6.2018.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 78. sednice Komisije za žalbe, održane 28.6.2018. godine, sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni članovi Komisije: Vlado Mareš, Filip Švarm, Tamara Skrozza, Vera Barišić - Popović, Petar Jeremić, Zoran Stanojević, Ivana Stjelja, Vukašin Obradović, Dragan Đorđević i Nevena Krivokapić.

Odsutni članovi Komisije: Stojan Marković

Ostali prisutni: Zoran Gavrilović iz Biroa za društvena istraživanja i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe portala „GM Info“ zbog fotografija objavljenih u „Takovskim novinama“
2. Razmatranje žalbe Udruženja građana Roma produkcija Roma World na tekstove objavljene u dnevnom listu „Večernje novosti“
3. Razmatranje žalbe Maje Rakić na tekst objavljen na portalu „Srbija danas“
4. Razmatranje žalbe Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije na tekst objavljen u dnevnom listu „Srpski telegraf“

Članovi Komisije su na početku sednice obavešteni o izmenama u Komisiji za žalbe. Asocijacija medija izabrala je Vukašina Obradovića za novog člana Komisije, umesto Vere Barišić - Popović. Za tekuću sednicu, zbog godišnjih odmora, određeni su i zamenici drugih članova Komisije – Umesto Zlatka Čobovića, Asocijacija medija je izabrala Veru Barišić – Popović, a umesto Vere Didanović Filipa Švarma. UNS je za zamenika Ljiljane Smajlović izabrao Zorana Stanojevića.

1. Portal „GM Info“ podneo je žalbu Savetu za štampu tvrdeći da je lokalni nedeljnik, bez dozvole i navođenja izvora, objavio njihove fotografije sa proslave Dana Vojske u kasarni u Gornjem Milanovcu, dok su iz „Takovskih novina“ odgovorili da su fotografije dobili od Vojske Srbije. Nisu pristali na predlog podnosioca žalbe da objave da ih je Vojska obmanula da bi portal odustao od žalbe, pa je slučaj prosleđen Komisiji za žalbe. Iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi bio je izuzet Petar Jeremić, saradnik portala „GM info“.U toku rasprave Tamara Skrozza je rekla da, ako je list, kako tvrdi, fotografije dobio od Vojske Srbije, trebalo je da potpiše njih, a ne da ispod teksta potpiše nekoga ko nije ni bio na događaju sa kojeg izveštava, te da je Kodeks u svakom slučaju prekršen. Filip Švarm je ocenio da autor fotografija svakako mora da se navede, čak i kada se one dobiju od vojske, policije ili bilo kog državnog organa. U ovom slučaju je, zbog odbijanja lista da objavi otkud im fotografije, ostalo nerazjašnjeno čije su fotografije objavljene, odnosno da li su tačne sumnje

urednice portala da ih je vojska neovlašćeno preuzela sa "GM infa". List je, kako je rekao Švarn, nakon što im je portal ukazao da su fotografije njihove, trebalo da objavi da ih je dobio od Vojske i da ne snosi odgovornost ukoliko su eventualno povređena nečija autorska prava, a da onda "GM Info" razreši taj problem sa VS. "Takovske" su, međutim, odbile da bilo šta urade. Zoran Stanojević je dodao da je upravo to što redakcija lista nije prihvatila ono na šta im je portal ukazao izaziva sumnju da je reč o ružnom umišljaju, a ne o propustu nastalom zbog toga što nisu bili informisani o tome ko je zapravo autor fotografija. Ivana Stjelja je postavila pitanje da li postoji legitimitet podnosioca žalbe, ukoliko su one zaista dobijene od Vojske, odnosno zar u ovom slučaju nije trebalo da se Vojska žali što fotografije nisu potpisane. Nevena Krivokapić je istakla da bi portal trebalo da se obrati i Vojsci, da od nje zatraži objašnjenje o tome kako su došli do fotografija i da joj ukaže da ne može da, ukoliko je to slučaj, preuzima njihove fotografije i šalje ih drugim medijama, izazivajući zabunu i dovodeći u zabludu one kojima su dostavili fotografije. Komisija je, nakon rasprave, jednoglasno odlučila da su "Takovske novine" prekršile tačku 1 Poglavlja IX Kodeksa i izrekla nedeljniku javnu opomenu.

2. Udruženje građana Roma Produkcija Roma World podnelo je žalbu zbog dva teksta u kojima je navedena nacionalna pripadnost napadača, čime je, kako su naveli, prekršena odredba Kodeksa koja se odnosi na zabranu diskriminacije. Članovi Komisije su podsetili da su prethodno više puta donosili odluke da su „Novosti“ prekršile Kodeks upravo zbog ovakvih tekstova i da sa više nikako ne može govoriti o tome da je reč o nenamernim propustima, jer se prekršaj sistemski ponavlja. Dragan Đorđević je dodao da prekršaj dobija na težini ako se stavi u kontekst – u vreme objavljivanja dva sporna teksta u Nišu je raseljavano jedno romsko naselje, što je uzburkalo tamošnju javnost i podiglo tenzije. Ivana Stjelja je ukazala da je Niš poznat po tome da Romi u tom gradu imaju problema i da prema njima postoji ozbiljna netrpeljivost. U tom gradu, kako je rekla, postoji osnovna škola u kojoj je 99 odsto učenika romske nacionalnosti, što je primer segregacije kakav ne postoji nigde u Srbiji. Zbog toga u slučajevima ovakvog izveštavanja uvek treba uzeti u obzir i kontekst. Nevena Krivokapić je istakla da zaista nije postojao nikakav razlog da se navede nacionalnost napadača, jer to ni na koji način ne doprinosi boljem razumevanju događaja, niti bi tekstovi išta „izgubili“ da je to izostavljeno. Po okončanju rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 4 Poglavlja V i naložila „Večernjim novostima“ da objave ovu odluku.

3. Maja Rakić podnela je žalbu Savetu za štampu, verujući da su sponim tekstom prekršene brojne odredbe Kodeksa novinara Srbije i da je u njemu iznet niz neistinitih, neproverenih informacija i uvreda. U tekstu je, između ostalog, navedeno da je Maja Rakić u sukobu interesa, jer je dok je bila sekretar Skupštine opštine Paraćin firmi njenog supruga isplaćeno oko 160 hiljada evra za lizing radnika. Tamara Skrozza je navela da Komisija nema dovoljno informacija da bi mogla da se opredeljuje da li su objavljene informacije tačne ili ne, pa zbog toga ne može ni da odluči da li su prekršene odredbe iz poglavlja Istinitost izveštavanja. Ono što je, po njenom mišljenju, nesporno, jeste da u tekstu nema „druge strane“ i da demanti nije objavljen kako treba. Petar Jeremić je rekao da je nedopustivo, pa čak i protivzakonito, to što je portal komentarisao deo po deo demantija koji im je upućen, umesto da ga objave u celini i da naknadno, eventualno, odgovore. Dodao je i da smatra neprihvatljivim to što su u tekstu samo naveli da su pokušali da kontaktiraju Maju Rakić i da nisu

uspeli, jer nije postojao nikakav razlog da objavljivanje teksta ne sačeka dok ne dobiju njenu izjavu. Vukašin Obradović je podsetio da je u žalbi navedeno da joj ni naknadno, kada im je poslala demanti, nisu postavili nikakvo pitanje iako je naglasila da je spremna da odgovara, što dodatno dovodi u sumnju tvrdnju iz teksta da su je kontaktirali. Zoran Stanojević je rekao da ni iz teksta, ni iz žalbe nije najjasnije da li su samo „pokušali“ da je konatktiraju ili su „stupili sa njom u kontakt“, te da je jedino nesporno da demanti nije objavljen kako treba. Vlado Mareš je ocenio da je ovo jedan u nizu tekstova koji su deo političke kampanje protiv lokalne vlasti u Paraćinu i da portal odrađuje „prljav posao“ za naprednjake. Komisija je, potom, jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 6 Poglavlja IV, dok je odluku da je prekršena i tačka 4 Poglavlja I donela sa deset glasova „za“ i jednim „uzdržanim“.

4. Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije podnelo je žalbu verujući da je list prekršio više tačaka Kodeksa novinara Srbije, jer je netačno i nepotpuno izvestio i izneo neosnovane optužbe o tome da ministar navodno neće izdvojiti „ni dinar“ za film o stradanju srpske dece u ustaškim logorima u Drugom svetskom ratu, uprkos tome što Ministarstvo nema nikakav uticaj na to koje filmove će finansirati Filmski centar Srbije. Nevena Krivokapić je, u toku diskusije, navela da naslov nije u skladu sa sadržajem teksta, jer se u tekstu vidi da novinari zapravo nagađaju ili pretpostavljaju da neće biti obezbeđen novac za određeni film, dok se u naslovu tvrdi da ministar „ne da novac“. Tamara Skrozza je takođe rekla da „Srpski telegraf“ piše o nečemu što se nije desilo, kao da se desilo. Zoran Stanojević je ocenio da je Kodeks prekršen samo opremom teksta, dok u samom tekstu ne vidi ništa sporno, jer nema ničega što nije činjenično tačno. Tekst sadrži i izjavu ministara i direktora FCS, dakle postoji „druga strana“, a tvrdnje poput one da se „ministar ponovo našao usred skandala“ dozvoljene su ocene autora teksta. Vukašin Obradović se nije saglasio sa ovim, naglašavajući da se mišljenje iznosi na osnovu činjenica, dok u ovom slučaju nema činjenica koje potvrđuju stav redakcije, sve je zasnovano na nagađanju i na pogrešnoj tezi da ministar odlučuje o tome koji film će dobiti novac na konkursu Filmskog centra. Stanojević je rekao da u štampi stalno imamo tekstove koji su zasnovani na pretpostavkama da će se nešto dogoditi, kao i da nagađanje nije kršenje Kodeksa i ponovio da je ministru omogućeno da objasni da on ne odlučuje o dodeli novca. Filip Švarc je, međutim, rekao da je očigledno da je ministru postavljeno neko drugo pitanje i da on zapravo ne odgovara na ono što je sadržaj teksta. Dodao je i da odluka o tome koji će filmovi biti podržani u vreme kad je tekst pisan nije ni bila doneta, a list već zna ko je kriv, pri čemu ne napada Filmski centar, koji odlučuje o dodeli novca, već ministra, koji samo preusmerava novac iz budžeta ustanovama kulture, među kojima je i FCS. Nakon rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da je „Srpski telegraf“ prekršio tačku 1 Poglavlja II, sa devet glasova „za“ i jednim „uzdržanim“ da su prekršene tačke 1 i 2 Poglavlja I, a sa osam glasova „za“ i dva „uzdržana“ da su prekršene i tačke 1 i 3 Poglavlja V.

Sednica je završena u 19.20 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Vlado Mareš